

на даний момент також значною мірою формують вітчизняний ринок продовольства. Відповідне ставлення знаходить своє відображення навіть у системі нормативно-правової диференціації даної групи аграріїв, яку можна умовно назвати «фермерські господарства та інше». Права та обов'язки фермерів, процедура отримання статусу, характер трудових та майнових відносин, - все це виписано детально ще на початку реформування вітчизняної аграрної сфери. Разом із цим діяльність індивідуальних підприємців-аграріїв, неформальних сімейних господарств тощо здійснюється із мінімальним застосуванням правових норм.

Висновки. Виділено особливості застосування закордонного досвіду щодо забезпечення ефективного функціонування малих форм господарювання, основних з яких є наступні. Специфічний характер диференціації суб'єктів малого аграрного виробництва в системі національної економіки. Низький рівень інституціоналізації суб'єктів аграрного виробництва сімейного типу. Відсутність з боку держави стратегічного бачення ролі суб'єктів малого аграрного виробництва як селоформуючого та селоутворюючого фактора.

Список літератури.

1. Жук В.М. Неформальні інститути селянства у моделюванні реформ та аграрної політики: теорія і практика. Економіка АПК. 2017. №9. С.5-18.
2. Онегіна В.М., Шibaєва Н.В. Інституційна основа аграрної політики: українські реалії й досвід США та ЄС. Економіка АПК. 2016. № 1. С.18-23
3. Кальченко С.В. Розвиток особистих селянських господарств в умовах системних трансформацій аграрного сектору: монографія. – Мелітополь.: «Люкс», 2014. – 408с.
4. Чайнов А.В. Природа крест'янського хазяйства. Труды Всерос. съезда Лиги аграрных реформ. - М., 1918. С.4-5

УДК 332.02:330.341.1

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ

Почерніна Н.В., к.е.н.

*Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Україна*

Summary. *The main directions and priorities of the development of the region's scientific and technical potential are described.*

Keywords: *development strategy, scientific and technical potential, region.*

Постановка проблеми. Формування стратегії розвитку регіону орієнтоване на реалізацію цілей сталого розвитку та створення передумов для здобуття довгострокових конкурентних переваг як в межах національної

економіки, так і у сфері міжнародних зв'язків. Метою даного дослідження є визначення пріоритетних напрямків розвитку науково-технічного потенціалу Запорізької області.

Основні матеріали дослідження. Довгострокове планування регіонального розвитку відображає стратегічне бачення розвитку Запорізької області з точки зору її перспектив у соціально-економічній та інноваційній сферах з метою реалізації наявних унікальних особливостей. При цьому під науково-технічним потенціалом розуміється сукупність матеріальних, трудових фінансових, інтелектуальних та інформаційних ресурсів, що можуть бути задіяні у сфері науково-технічної діяльності і здатні забезпечити конкурентні переваги регіону.

На наш погляд, стратегічні орієнтири розвитку науково-технічного потенціалу мають забезпечити покращення рейтингової позиції регіону в тих сегментах, де на сьогодні існують суттєві проблеми. За результатами моніторингу розвитку 25 регіонів України рейтинг Запорізької області був несприятливий за такими напрямками: розвиток малого та середнього підприємництва (22 місце), ефективність ринку праці (23 місце), розвиток інфраструктури (20 місце), відновлювана енергетика та енергоефективність (22 місце). Слабкими позиціями регіону слід вважати фінансову самодостатність (19 місце), доступність та якість послуг у сфері охорони здоров'я (19 місце), раціональне природокористування та якість довкілля (17 місце) [2]. Отже, подолання виявлених дисбалансів є одним із завдань загальної стратегії регіонального розвитку, яка задає «рамкові умови» для стратегічного планування у науково-технічній сфері. При цьому векторами руху є: ресурсозбереження та екологічність, конкурентне інноваційне середовище, найповніша реалізація освітнього та творчого потенціалу населення, створення сучасної інфраструктури виробництва та реалізації науково-технічної продукції.

Формування регіональної стратегії науково-технічного розвитку має ґрунтуватись на наступних принципах: 1) смарт-спеціалізація, спрямована на визначення «окремих стратегічних цілей та завдань щодо розвитку видів економічної діяльності, які мають інноваційний потенціал з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні» [1]; 2) комерціалізація наукових розробок; 3) дифузія інновацій, тобто використання їх у різноманітних сферах суспільного буття; 4) кластеризація - створення науково-технічних та інноваційних кластерів з метою ефективної взаємодії усіх стейкхолдерів.

Пріоритети регіональної стратегії науково-технічного розвитку мають охоплювати, на наш погляд, чотири напрями, представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

**Складові стратегії розвитку науково-технічного потенціалу
Запорізької області**

Основні напрями	Пріоритети
Нарощування наявного	збільшення потужностей в органічному землеробстві; розвиток бджільництва, садівництва, виноградарства;

потенціалу	будівництво перевантажувальних терміналів для зернових та олійних культур; розвиток рекреаційної сфери та туризму
Науково-технічний прорив	будівництво гелікоптерів та авіадвигунів, трансформаторів, кранобудівництво, брендінг «Мелітопольська черешня», виведення нових сортів насіннєвої продукції
Залучення іноземних розробок	автоматизовані системи управління та контролю на ГЕС та АЕС; логістичні модулі у переробній промисловості; сонячні та вітрові електростанції; виробництво малих засобів механізації в аграрному секторі
Інноваційне проникнення	екологічні технології у виробництві феросплавів, коксу; інформаційно-диспетчерські системи управління транспортом, впровадження цифрових технологій

Висновки. Визначення принципів, напрямів та пріоритетів розвитку науково-технічного потенціалу Запорізької області забезпечить підвищення рівня науковості стратегічного планування на середньострокову перспективу.

Список літератури.

1. Методика розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16>
2. Моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів за 2017 рік / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/05/Reytingova-otsinka-za-2017-rik-prezentatsiyi-materiali.pdf>

УДК 330.341

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПОЛЬЩІ В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА

Чернявська Т.А., доктор габілітований
Державна вища професійна школа в Коніні
м. Конін, Польща

Summary. The article highlights the current state of the competitiveness of the national economy of Poland. Strategic priorities of social and economic reforms are identified. The main issues affecting the reduced competitiveness of the state's economy and ways to overcome them.

Keywords: priorities of social and economic reforms, economic globalization, the export, potential.